МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету культурології та соціальних комунікацій
_____ Наталя КОРЖИК
«27» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

Освітньо-професійна програма – Інформаційно-аналітична діяльність

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Харків, 2025

Розробник: професор, доктор пед. наук, професор кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій Соляник Алла Анатоліївна

Мова навчання – українська

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій,
Протокол № 1 від «25» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Олена МАР'ЇНА

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій,
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.

Голова ради факультету _____ Наталя КОРЖИК

Опис освітньої компоненти

<table>
<tr><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td><td>Форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</td><td rowspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td rowspan="4">Освітньо-професійна програма:
Інформаційно-аналітична діяльність</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 120</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання: 2
аудиторних – 40
самостійної роботи здобувача - 80</td><td rowspan="8">другий (магістерський) рівень вищої освіти</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>18 год.</td></tr>
<tr><td>Семінарські заняття</td></tr>
<tr><td>22 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 год.</td></tr>
<tr><td></td></tr>
<tr><td>Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Мета та завдання освітньої компоненти

Освітня компонента «Методика викладання спецдисциплін» є обов'язковою для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, вона формує комплекс загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для здобуття предметних результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти ступеня «магістр» з бібліотечної, інформаційної та архівної справи. Курс допоможе здобувачам у засвоєнні знань та набутті навичок реалізації ефективної викладацької діяльності, сприятиме підвищенню продуктивності науково-методичної роботи, дозволить їм повною мірою реалізувати свої педагогічні здібності.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі мають усвідомити критерії результативності та ефективності викладацької діяльності, сформувати власний педагогічний стиль щодо практичного застосування методики викладання фахових дисциплін, зрозуміти специфіку форм і методів їх викладання. Слухачі засвоюють вимоги основних нормативних документів, що регламентують діяльність викладача вищої школи, опановують дидактичні принципи запровадження педагогічних інновацій та новітні методики викладання дисциплін інформаційного профілю.

Мета вивчення дисципліни – розкрити теоретичні та організаційно-методичні засади викладацької майстерності, сформувати систему загальних та фахових компетентностей щодо методики викладання фахових дисциплін зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа».

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
Спеціальні компетентності	СК8. Володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми).

Програмні результати навчання	ПРН17. Використовувати цифрові інструменти для підвищення ефективності навчального процесу, дотримуватися норм академічної доброчесності та професійної етики у педагогічній діяльності, формувати у здобувачів освіти відповідальне ставлення до навчання та наукової роботи.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю.

Основний засіб діагностики успішності навчання — залік.

Критерії оцінювання результатів навчання. *Оцінювання знань здійснюється за 100 бальною рейтинговою шкалою. Основним критерієм успішності вивчення здобувачем освіти навчальної дисципліни є отримання ним не менш як 80 балів зі 100 за сукупністю усіх видів робіт: складання заліку, участь у лекційних заняттях, виконання практичних робіт та самостійної робот.*

Критерії оцінювання результатів навчання:

Високий рівень знання матеріалу курсу (90–100 балів, A, відмінно):	чіткість, логічність, структурованість, акуратність, повнота представлених матеріалів, висока культура їх письмового оформлення та методичного обґрунтування
Достатньо високий рівень знання матеріалу курсу (74–89 балів, C, B, добре):	розкриття основних методичних аспектів представлених матеріалів, незначне порушення логічних зв'язків, незначні неточності в аналізі матеріалів та труднощі в їх методичному обґрунтуванні
Посередній рівень знання матеріалу курсу (60–73 балів, D, E, задовільно):	формальний характер представлених матеріалів, які відображають несформованість вміння методичного обґрунтування відповідних елементів бази знань, недбале ставлення до оформлення складових звіту, низький рівень володіння практичними знаннями та уміннями.
Незадовільний рівень з можливістю повторного складання (35–59 балів, FX, незадовільно)	формальний характер представлених матеріалів, оформлення матеріалів практичних завдань не відповідає вимогам; зміст не розкрито
Незадовільний рівень з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (0–34 бали, F, незадовільно):	матеріали з курсу не представлені

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- стандартизовані тести;
- виступи на семінарських заняттях.

Навчальний матеріал поділено на 9 тем, які вивчаються протягом 17 тижнів теоретичної підготовки.

2. Програма освітньої компоненти

Тема 1. Вища бібліотечно-інформаційна освіта в Україні та за кордоном

Місце професійної освіти в системі вищої освіти України. Мета та функції вищої професійної освіти. Теоретико-методологічні засади та принципи організації системи бібліотечно-інформаційної освіти.

Вища бібліотечно-інформаційна освіта: сутність, функції, особливості організації в Україні та за кордоном. Місце вищої бібліотечно-інформаційної освіти в системі неперервної підготовки бібліотекарів, архівістів, документознавців.

Система ступеневої підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів у вищій школі України. Законодавче і нормативно-правове забезпечення діяльності ЗВО України І-ІІ рівнів акредитації щодо підготовки фахових молодших бакалаврів та молодших бакалаврів. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про передвищу фахову освіту», «Про бібліотеки та бібліотечну справу» та ін.

Система стандартів вищої освіти в Україні. Стандарти вищої освіти підготовки бакалавра і магістра зі спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Наукові школи документології, книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства в Україні та за кордоном.

Мережа ЗВО України, що здійснюють підготовку фахівців зі спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Історія витоків, становлення, розвитку та оновлення вищої бібліотечно-інформаційної

освіти в Україні та за кордоном. Становлення та розвиток Харківської державної академії культури як фундатора вищої бібліотечно-інформаційної освіти в Україні.

Тема 2. Система передвищої та початкової фахової освіти в Україні

Специфіка перед вищої та початкової фахової освіти як підсистеми в структурі освітніх рівнів вищої бібліотечно-інформаційної освіти України. Система компетентностей фахового молодшого бакалавра та молодшого бакалавра в системі ступеневої бібліотечно-інформаційної освіти України: фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, магістр.

Основні сфери використання, об'єкти і завдання професійної діяльності випускників спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Завдання та структура ЗВО України І-ІІ рівнів акредитації. Права та обов'язки директора та завідувача навчальною частиною. Роль педагогічних рад і предметних (циклових) комісій. Організація навчально-методичної роботи в колективі.

Освітні веб-сайти ЗВО України І-ІІ рівнів акредитації, що здійснюють підготовку молодших бакалаврів та бакалаврів зі спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Тема 3. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу зі спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

Поняття змісту освіти. Основні теорії змісту освіти. Принципи побудови змісту освіти. Базова, варіативна і додаткова складові змісту освіти. Оновлення змісту освіти. Співвідношення змісту освіти та змісту навчання.

Суть поняття «зміст освіти» в контексті початкового рівня вищої бібліотечної освіти. Поняття «зміст навчання» стосовно підготовки молодших бакалаврів зі спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Основні складові змісту та навчання молодших бакалаврів. Система компетентностей молодшого бакалавра бібліотечно-інформаційного профілю. Концепції змісту освіти. Принцип наступності у змісті освіти молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії. Орієнтація змісту освіти та формування професійної та загальної культури молодшого бакалавра.

Поняття «спеціальна навчальна дисципліна». Функції, склад і зміст спеціальних навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу в системі професійної та фахової підготовки молодших бакалаврів зі спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа. Логічна обґрунтованість і дидактична доцільність визначення послідовності вивчення спеціальних дисциплін, чергування теоретичних занять, практики та екзаменаційних сесій. Теорія документології, книгознавства, бібліотекознавства та архівознавства як методологічна основа визначення змісту програм навчальних дисциплін, підручників, навчальних посібників і т. ін., зорієнтованих на підготовку бібліотечних фахівців освітнього рівня «молодший бакалавр». Вплив на зміст навчання майбутнього місця роботи випускника та кола його професійних обов'язків.

Роль державних стандартів та ОПП, навчальних планів, навчальних програм, підручників, посібників та навчально-методичних комплексів у закріпленні змісту освіти.

Навчальна програма – документ, що визначає зміст освіти з окремої навчальної дисципліни з виділенням розділів, тем, кількості годин на їх опрацювання. Типові (базові) та робочі навчальні програми. Структура навчальної програми зі спеціальної бібліотечної дисципліни.

Врахування міжпредметних та міждисциплінарних зв'язків при розробці програм спеціальних навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу. Функції навчальної книги. Науково-методичні вимоги до навчальних видань для вищої школи. Зміст та структура підручників, навчальних посібників для молодших бакалаврів. Підручник як головне джерело знань здобувачів, основний засіб навчання. Головні компоненти підручника: текст, запитання для самоперевірки знань, ілюстративний матеріал, список основної і додаткової літератури.

Тема 4. Основні методи й форми викладання навчального матеріалу

Сутність поняття «форми організації навчання». Різноманіття організаційних форм навчання здобувачів фахової освіти зі спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа. Форми організації навчання: індивідуальна, групова, класно- урочна, белл-ланкастерська, дальтон-план, бригадно-лабораторна. Специфіка форм організації навчального процесу у ЗВО І-ІІ рівнів акредитації.

Урок – основна форма організації навчальної роботи. Закінчений характер кожного уроку. Структура уроку. Сприйняття, осмислення, закріплення. Повторення і застосування в різних видах практичної діяльності знань, умінь і навичок, отриманих у процесі уроку. Необхідність використання спеціального обладнання, комп'ютерних і телекомунікаційних технологій. Типи уроків. Значення комбінованого уроку. Роль класних практичних занять у закріпленні вмінь і навичок. Підготовка до уроку. Визначення мети і вибір методів. Складання плану і конспекту уроку. Методика аналізу уроку.

Лекції, семінарські, лабораторні, практичні заняття, колоквіуми і т. ін. – дидактичні види навчально-виховної роботи класно-урочної системи.

Лекція як форма організації навчання у ЗВО. Види лекцій. Організація лекційних занять. Семінарське заняття як форма організації навчання молодшого бакалавра. Види семінарських занять, організація їх проведення. Практичне (лабораторне) заняття як форма закріплення знань із закінченої теми дисципліни бібліотечно-інформаційного циклу. Види практичних (лабораторних) занять, їх специфіка.

Класифікація методів навчання за джерелами передачі і характером сприйняття інформації: словесні, наочні і практичні. Класифікація методів у залежності від основних дидактичних завдань, які вирішуються на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, формування вмінь і навичок, застосування одержаних знань, творчої діяльності, закріплення, перевірки знань, умінь і навичок. Класифікація методів у відповідності до характеру пізнавальної діяльності здобувачів щодо засвоєння змісту освіти: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі. Єдність мотиваційного, організаційно-дійового і контрольно-оцінного компонентів у викладанні бібліотечно-інформаційних дисциплін.

Тема 5. Теоретико-методичні засади проведення аудиторних занять

Значення аудиторних занять у процесі вивчення загально-професійних і спеціальних навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу. Залежність обсягу та характеру теоретичних і практичних занять від особливостей спеціальних навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу.

Методика викладання спеціальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу. Структура лекції: вступ; виклад основного змісту; висновок. План лекції. Список рекомендованої (основної та додаткової) літератури. Конспект лекції. Відбір наукового й фактичного матеріалу. Системний виклад змісту. Співвідношення тесту лекції та підручника. Психолого-педагогічні передумови підвищення ефективності лекційного викладання бібліотечно-інформаційних дисциплін.

Специфічні риси методики читання вступної, тематичної, заключної, оглядової та установчої лекції.

Методика проведення семінарських занять зі спеціальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу у навчанні молодших бакалаврів зі спеціальності «Бібліотечна справа». Визначення форми проведення заняття. План семінару. Підготовка запитань. Організація виступів здобувачів. Аналіз і підведення підсумків семінару.

Методика проведення практичних занять зі спеціальних курсів бібліотечно-інформаційного циклу. Визначення мети практичної роботи, змісту і послідовності виконання. Методи і засоби практичної роботи. Контроль і підведення підсумків роботи.

Особливості методики проведення занять з циклу документознавчих, архівознавчих, бібліотекознавчих дисциплін. Методика проведення теоретичних і практичних занять у вивченні інших навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу, що відіграють провідну роль у підготовці молодших бакалаврів бібліотечно-інформаційного профілю.

Тема 6. Академічна лекція в системі підготовки інформаційних фахівців

Лекція як основа теоретичного навчання у вищий школі. Переваги та недоліки сучасних форматів читання лекцій у ЗВО. Основні дидактичні вимоги до лекції: відповідність програмі курсу; науковість, логічність, послідовність, наочність, доступність викладення матеріалу, активізація мислення здобувачів. Виховний вплив та привабливе емоційне забарвлення лекційного матеріалу. Оптимальний темп подання матеріалу.

Триланкова структура лекції: Вступ (завдання і план роботи); Основна частина (дедуктивна або індуктивна побудова змісту лекції); Висновки (підсумки, узагальнення, рекомендації).

Технологія і техніка підготовки академічної лекції. Накопичення матеріалу для лекції, опрацювання наукових джерел з найновішою проблемною інформацією. Структурування логіки викладення матеріалу. Підготовка текстового варіанту лекції та його презентації. Формування допоміжного дидактичного матеріалу до лекції (приклади, цікаві факти, проблемні завдання).

Класифікація академічних лекцій, їх основні різновиди. Методичні особливості читання вступної, оглядової та підсумкової лекцій. Реалізація освітньої, розвивальної, виховної функцій лекції.

Ораторська й педагогічна майстерність лектора, його комунікаційна культура. Врахування особливостей аудиторії здобувачів. Стилістичні особливості мовлення.

Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищий школі. Прийому концентрації уваги слухачів на лекції. Методичні прийоми та засоби підвищення ефективності сприйняття лекційного матеріалу.

Тема 7. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи здобувачів

Сутність і значення самостійної роботи здобувачів у засвоєнні змісту спеціальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу. Співвідношення обов’язкових аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів у ЗВО України І-ІІ рівнів акредитації.

Види самостійної роботи здобувачів: репродуктивного типу, творчі і комбіновані, що включають елементи творчості і репродукції. Систематична й акордна самостійна робота здобувачів. Організація та управління поза-аудиторною самостійною роботою здобувачів спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Домашня навчальна робота здобувачів. Види домашніх завдань. Виконання домашніх завдань як засіб закріплення та поглиблення знань шляхом самостійної роботи над підручниками і навчальними посібниками, а також виконання практичних вправ. Застосування тестування та опитування для підвищення якості засвоєння матеріалу. Зв’язок домашніх завдань із заняттями в аудиторії. Роль консультацій в організації самостійної роботи здобувачів.

Науково-методичне забезпечення самостійної роботи здобувачів спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» . Значення підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій у самостійному засвоєнні матеріалу. Огляд існуючих підручників і навчальних посібників по спеціальним дисциплінам бібліотечно-інформаційного циклу. Аудиторні записи лекцій як доповнення підручника. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД) бібліотечно-інформаційного циклу як засіб організації самостійної роботи здобувачів.

Оволодіння навичками самостійного вивчення спеціальної літератури. Вироблення умінь користуватися основними законодавчо-нормативними, інструктивно-методичними

посібниками і стандартами. Формування навичок пошуку необхідного матеріалу, його аналізу, узагальнення, співставлення положень, викладених у літературних джерелах, зі спостереженнями, отриманими в процесі роботи в бібліотеці чи Інтернет.

Тема 8. Педагогічні засади та методика організації навчальної і виробничої практик

Практика як важливий компонент навчального процесу. Взаємозв'язок теоретичної і практичної підготовки випускника спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Місце практичної підготовки молодшого бакалавра в навчальному плані ЗВО І-ІІ рівнів акредитації, відповідність практичній роботі випускника в бібліотеці або архіві. Відповідність програм практики програмам навчальних дисциплін. Види практичної підготовки здобувачів: аудиторні практичні заняття, екскурсії, навчальна і виробнича практика.

Мета навчальної екскурсії. Особливості загальновиробничих і спеціально-виробничих екскурсій. Відповідність навчальних екскурсій завданням навчально-виховного процесу. Попередня підготовка здобувачів у процесі аудиторних занять. Вплив дидактичних цілей, рівня підготовки здобувачів на повноту і глибину ознайомлення їх з бібліотекою та її відділами. Підведення підсумків екскурсій, їх значення для осмислення сфери майбутньої практичної діяльності молодшого бакалавра. Вимоги до бібліотеки та її співробітників. Підготовка колективу бібліотеки до прийому здобувачів.

Місце навчальної практики в навчально-виховному процесі. Її роль у вивченні різних спеціальних бібліотечно-інформаційних дисциплін. Вирішальне значення навчальної практики при вивченні тем, які можуть бути засвоєні лише в процесі роботи в бібліотеці. Види завдань навчальної практики.

Організація виробничої практики. Установча конференція функції керівника виробничої практики. Функції здобувача-бригадира. Підведення підсумків виробничої практики.

Зміст виробничої практики. Вимоги до баз практики і керівників. Організація виробничої практики та роботи здобувачів у бібліотеках. Облік і звітність. Оцінка якості виконаних завдань. Особливості переддипломної практики молодшого бакалавра. Розвиток самостійності здобувачів. Підведення підсумків роботи, оцінка її якості.

Тема 9. Форми контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Діагностика та оцінка навчання. Форми та методи контролю знань. Освітня характеристика здобувачів.

Поняття форм контролю в контексті навчально-пізнавальної діяльності здобувачів спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа. Основні функції контролю знань здобувачів. Основні принципи контролю й оцінки знань. Основні складові перевірки знань.

Основні види контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Особливості міжсесійного та підсумкового контролю знань. Методи та форми організації контролю знань. Критерії та норми оцінки знань.

Види перевірки навчальної роботи здобувачів: попередня, поточна, тематична (періодична), підсумкова. Вимоги до контролю.

Методи міжсесійного поточного контролю: спостереження; усне опитування; письмове опитування; комбіноване опитування; тестовий контроль; метод програмованого контролю та ін. Форми організації поточної перевірки знань здобувачів: індивідуальна перевірка; фронтальна перевірка; самоконтроль; рейтингова система та ін. Рівні навчальних досягнень здобувачів: початковий, середній, достатній, високий.

Форми підсумкового контролю знань здобувачів: заліки, курсові та державні іспити. Методика проведення підсумкового контролю. Критерії оцінки якості знань.

Методика формування підсумкової оцінки навчальних досягнень здобувачів із спеціальних навчальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Аналіз результатів контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів із спеціальних дисциплін бібліотечно-інформаційного циклу.

3. Структура навчальної дисципліни

Перелік тем *(або блоків)*	**Разом годин**	**Лекції**	**Семі-нарські**	**Сам. робота**
Розділ 1. Система вищої бібліотечно-інформаційної освіти				
Тема1. Вища бібліотечно-інформаційна освіта в Україні та за кордоном	15	2	4	8
Тема 2. Система передвищої та початкової фахової освіти в Україні	15	2	4	8
Тема 3. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу	13	2	2	8
Тема 4. Основні методи й форми викладання навчального матеріалу	13	2	2	8
Розділ 2. Методика проведення занять різних видів				
Тема 5. Теоретико-методичні засади проведення аудиторних занять	13	2	2	8
Тема 6. Академічна лекція в системі підготовки інформаційних фахівців	13	2	2	8
Тема 7. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи студентів	13	2	2	8
Тема 8. Педагогічні засади та методика організації навчальної і виробничої практик	13	2	2	8
Тема 9. Форми контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів	12	2	2	16
Всього	***120***	***18***	***22***	***80***

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні етапи розвитку вищої бібліотечно-інформаційної освіти в Україні	2
2	Особливості розвитку бібліотечно-інформаційної освіти за кордоном	2
3	Особливості організації ступеневої бібліотечно-інформаційної освіти в Україні	2
4	Система науково-методичного забезпечення викладання фахових дисциплін	2
5	Класифікація методів і форм навчання	
6	Інноваційні методи викладання фахових дисциплін	2
7	Засоби підвищення ефективності аудиторних занять	2
8	Особливості академічної лекції як форми викладання спецдисциплін	2
9	Особливості організації самостійної роботи здобувачів фахової освіти	2
10	Методика організації практичної підготовки здобувачів освіти	2
11	Система оцінювання та контролю навчальних досягнень здобувачів освіти	2
	Усього:	22

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Харківська бібліотечна освітньо-наукова школа — фундатор вищої бібліотечної освіти в Україні	8
2	Основні етапи розвитку вищої бібліотечно-інформаційної освіти України	8
3	Сучасна система ступеневої бібліотечно-інформаційної освіти в Україні та за кордоном	8
4	Нормативна база формування системи науково-методичного забезпечення освітнього процесу	8
5	Особливості планування, організації та викладання спецдисциплін	8
6	Методика проведення аудиторних занять в системі фахових дисциплін	8
7	Академічна лекція в системі підготовки інформаційних фахівців	8
8	Особливості організації самостійної роботи здобувачів освіти	8
9	Система науково-методичного забезпечення практичної підготовки здобувачів бібліотечно-інформаційної освіти	8
10	Зміст та діагностика результатів навчання	8
	Разом	80

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Система неперервної бібліотечно-інформаційної освіти в Україні та за кордоном.
2. Система вищої бібліотечно-інформаційної освіти в Україні.
3. Система вищої бібліотечно-інформаційної освіти за кордоном.
4. Місце освітньої спеціальності Бібліотечна, інформаційна та архівна справа в підготовці кадрів для бібліотечної галузі України.
5. Специфіка початкової бібліотечно-інформаційної освіти в системі вищої школи України.

6. Співвідношення освітніх рівнів – фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії у підготовці бібліотечних кадрів.
7. Державні стандарти вищої ступеневої бібліотечно-інформаційної освіти.
8. Нормативно-правове забезпечення діяльності ЗВО України І- ІІ рівнів акредитації, що здійснюють підготовку молодшого бакалавра з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
9. Історія становлення системи бібліотечно-інформаційної освіти в Україні.
10. Актуальні проблеми підготовки молодших бакалаврів з бібліотечної справи в Україні.
11. Поняття змісту освіти молодшого бакалавра зі спеціальності
12. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.
13. Базова (інваріантна) та варіативна складові змісту освіти молодшого бакалавра зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» .
14. Поняття спеціальної навчальної дисципліни в контексті підготовки молодшого бакалавра з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
15. Освітньо-професійна програма: зміст і структура.
16. Підручники і навчальні посібники. Електронний підручник з інформаційної, бібліотечної та архівної справи: перспективи розвитку.
17. Класифікація форм навчання в контексті підготовки молодшого бакалавра з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
18. Класифікація методів навчання. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання молодшого бакалавра з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
19. Класно-урочна система та її альтернативи.
20. Методика читання лекції зі спеціальної навчальної дисципліни.
21. Методика проведення семінарського заняття зі спеціальної навчальної дисципліни.
22. Методика проведення практичного заняття зі спеціальної навчальної дисципліни.
23. Класифікація засобів навчання. Методика застосування засобів навчання в підготовці молодшого бакалавра з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
24. Роль самостійної роботи в підготовці молодшого бакалавра з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
25. Роль і значення виробничої практики в підготовці молодшого бакалавра з з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
26. Форми перевірки й оцінки знань здобувачів.

6. Форми навчання

Основні форми навчання за даною навчальною дисципліною – денна. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів при вивченні дисципліни передбачаються такі *основні види занять*: лекція, семінар. 2/3 навчального часу за дисципліною відведено на самостійну роботу.

7. Методи навчання

Використовуються такі методи:

пояснювально-ілюстративний (демонстрація ілюстрацій, візуальний супровід лекційних і семінарських занять через презентації, демонстрацію відеофрагментів, відеолекція),

репродуктивний (оглядова, тематична лекція, фронтальна бесіда на семінарі),

метод проблемного викладання (постановка проблемних питань на лекції або проблемних задач на семінарському занятті, проблемна лекція, кейси),

частково-пошуковий (евристична бесіда, аналіз текстів першоджерел на семінарському занятті, постановка завдань з пошуку візуального або фактичного матеріалу в аудиторії через смартфон).

Для самостійної роботи використовується *також дослідницький метод*:

– підготовка повідомлення /доповіді (з презентацією/або без неї),

– пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни, розміщення візуальних матеріалів в електронному НМКД або у формі постів у соціальних мережах.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

№ з/п	Види контролю	Методи контролю
1.	Поточний контроль	Оцінювання участі в семінарських заняттях
2.	Підсумковий контроль	Залік – передбачений у формі залікового тестування за теоретичною складовою, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

Відпрацювання пропущених занять проводиться через виконання творчих завдань, розміщених до кожної теми в класі на платформі Moodle.

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни в інших ЗВО є можливим у разі її відповідності на 75% з контентом курсу за кількістю кредитів і навчальним контентом.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль									Залік	Сума
Розділи 1-2									**20**	**100**
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9		
12,5	12,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	10		

Розподіл балів за формами контролю:

Участь у семінарському занятті – 0-5 (11 пар – до 55 балів)

Самостійна робота – 0-2,5 бали (до 25 балів).

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – до 80 балів.

Залік – 20 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	**A**	зараховано
82-89	**B**	
74-81	**C**	
64-73	**D**	
60-63	**E**	
35-59	**FX**	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. НМКД в авторському класі на платформі Moodle

10. Рекомендована література

Обов'язкова

Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556 // Відом. Верховної Ради України. 2014. №37/38. Ст. 2004.

Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848 // Відом. Верховної Ради України. 2016. №3. Ст. 25.

Про освіту : закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145 // Відом. Верховної Ради України. 2017. №38/39. Ст. 380.

Про фахову передвищу освіту : закон України від 6 червня 2019 року № 2745-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 30, ст.119.

Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник. Київ : Либідь, 1998. 560 с.

Кузьминський А.І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 486 с.

Ортинський В. Педагогіка вищої школи : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2017. 500 с.

Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / за ред. Курлянд З. Н. 3-е вид, перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 495 с.

Семиченко В. А. Психологія особистості. Київ : Ешке О. М., 2001. 427 с.

Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. для здобувачів вищих навчальних закладів. Херсон : Олді-плюс, 2013. 466 с.

Фундатори Харківської бібліотечної науково-освітньої школи : (до 90-річчя ХДАК) : кол. монографія / [авт. кол.: А. А. Соляник, В. М. Шейко, Н. М. Кушнаренко, Ю. М. Столяров, І. О. Давидова, І. В. Зборовець, В. В. Сєдих, Є. М. Тодорова, Є. А. Медведєва, Н. М. Березюк, О. П. Щербініна та ін.] ; Харків. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2019. 75 с.

Харківська державна академія культури: до 90-річчя з дня заснування : монографія. Харків : ХДАК, 2019. 253 с.

Додаткова

Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 336 с.

Журавська Л. Концептуальні умови управління самостійною роботою здобувачів у вищих навчальних закладах освіти // Освіта і управління. 1999. №2. С. 105-115.

Ільганаєва В. О. Бібліотечна освіта: нова парадигма розвитку / В.О. Ільганаєва. Київ : НБУ ім. В.І.Вернадського, 1996. 253 с.

Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посіб. / уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : А.П.Н., 2002. 136 с.

Нові технології навчання : наук.-метод. зб. Київ, 2001. Вип. 30. 254 с.

Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі : навч. посіб. / за ред. М.В. Артюшиної, О.М. Котикової, Г.М. Романової. Київ : КНЕУ, 2007. 528 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334 – Наукова періодика України.

2. http://chitalka.info/psy.html – Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія».

3. http://osvita.ua/school/psychology/ – освіта. ua.

4. http//www.meta-ukraine.com – Мета – українська пошукова система.

Повнотекстові електронні бібліотеки

1. Харківська державна академія культури: http://c.ac.kharkov.ua;

2. Національна бібліотека України В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua;

3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка: http://www.korolenko.kharkov.com;

4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: http://www. nplu.org